

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA
Izpitsna pola 2

- A) Naloge izbirnega tipa
B) Strukturirani eseji

Petek, 27. avgust 2021 / 120 minut (20 + 100)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko in šilček.

Konceptna lista sta na perforiranih listih, ki ju kandidat pazljivo iztrga.

Kandidat dobi list za odgovore.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Rešitev nalog v izpitni poli ni dovoljeno zapisovati z navadnim svinčnikom.

Prilepite kodo oziroma vpisite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na list za odgovore).

Izpitsna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 120 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 20 minut, za reševanje dela B pa 100 minut.

Izpitsna pola vsebuje 14 nalog izbirnega tipa v delu A in 4 esejske naloge, od katerih izberite in rešite 2, v delu B. V delu A je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v delu B pa vsaka esejska naloga 15 točk. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 44, od tega 14 v delu A in 30 v delu B.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri nalogi v delu B naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi dve nalogi, ki ste ju reševali.

1.	2.	3.	4.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

V delu A naloge rešite tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še **list za odgovore**. Vsaka naloga ima samo en pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

V delu B nalogi pišite v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutka esejev, ki ju lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevata.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 20 strani, od tega 3 prazne.

M 2 1 2 5 4 1 1 2 0 2

Konceptni list

Konceptni list

5/20

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

A) NALOGE IZBIRNEGA TIPOA

1. Med cilje psihologije uvrščamo
 - A opisovanje in napovedovanje, ki sta teoretična cilja, ter razlaganje in spreminjanje, ki sta praktična cilja.
 - B opisovanje in razlaganje, ki sta teoretična cilja, ter napovedovanje in spreminjanje, ki sta praktična cilja.
 - C razlaganje in napovedovanje, ki sta teoretična cilja, ter opisovanje in spreminjanje, ki sta praktična cilja.
 - D razlaganje in spreminjanje, ki sta teoretična cilja, ter opisovanje in napovedovanje, ki sta praktična cilja.
2. Katera spremenljivka se lahko normalno porazdeljuje?
 - A Spol.
 - B Teža.
 - C Najljubša jed udeležencev.
 - D Zakonski stan.
3. Ocenjevalna lestvica je
 - A raziskovalna tehnika, s katero ugotavljamo stališča, interese, vrednote z odprtimi vprašanji.
 - B raziskovalna metoda, s katero ugotavljamo pogostost nekega psihološkega pojava.
 - C raziskovalna tehnika, s katero ugotavljamo stopnjo izraženosti nekega psihološkega pojava.
 - D raziskovalna metoda, pri kateri uporabljam vprašanja zaprtega tipa.
4. Motiv je
 - A proces spodbujanja, vzdrževanja in usmerjanja telesnih in duševnih dejavnosti, zato da bi uresničili cilj.
 - B stanje neravnovesja v organizmu, ki ga povzroči pomanjkanje ali presežek snovi v telesu ali informacij v duševnosti.
 - C predstava o cilju, ki bi nam prinesel zadovoljstvo.
 - D doživeta potreba, usmerjena k cilju, od katerega pričakujemo, da bomo z njegovo uresničitvijo zadovoljili potrebo.
5. Pohvala v učni situaciji predstavlja
 - A podkrepitev.
 - B brezpogojni odziv.
 - C pogojni dražljaj.
 - D brezpogojni dražljaj.

6. **Načela zaznavne organizacije** pojasnjujejo, kako povezujemo **posamezne čutne informacije v celoto**. Zaradi katerega načela ste zaznali besede, ki so v krepkem tisku, kot celoto, ki se razlikuje od ostalih besed?
- A Zaradi načela bližine.
 - B Zaradi načela zaprtosti.
 - C Zaradi načela simetričnosti.
 - D Zaradi načela podobnosti.
7. »Naštejte čim več besed, ki vsebujejo zlog -ka.« S to nalogo lahko po Thurstonu merimo
- A besedno razumevanje.
 - B tekočo rabo besed.
 - C sklepanje.
 - D spomin.
8. Erik Erikson je v obdobju srednje odraslosti (zrele odrasle dobe) opisal razreševanje razvojnega konflikta med
- A jasno in zmedeno identiteto.
 - B intimnostjo in izolacijo.
 - C ustvarjalnostjo in stagnacijo.
 - D integriteto ega in obupom.
9. Nik se je po srednji šoli spomnil letnice francoske buržoazne revolucije, ker si je pri učenju letnic v šoli pomagal s spominskimi tehnikami. Z organiziranjem se je informacija shranila v
- A trenutni spomin.
 - B kratkotrajni spomin.
 - C dolgotrajni spomin.
 - D delovni spomin.
10. Marko se dobro počuti, ker je v razredu sproščeno vzdušje. Rad se izkaže s svojim znanjem pred sošolci. Všeč mu je, da s sošolci pogosto obiskujejo kulturne prireditve. Iz opisa lahko sklepamo, da Marko zadovoljuje naslednje potrebe (po Maslowu):
- A potrebe po spoštovanju, potrebe po pripadnosti in kognitivne potrebe.
 - B potrebe po varnosti, potrebe po spoštovanju in estetske potrebe.
 - C potrebe po pripadnosti, estetske potrebe in kognitivne potrebe.
 - D kognitivne potrebe, potrebe po varnosti in potrebe po pripadnosti.
11. Justin se je potem, ko mu je mama prepovedala gledati risanko pred spanjem, znesel nad mlajšo sestrico. S katero teorijo/razlago agresivnega vedenja razložimo Justinovo vedenje?
- A Z vedenjsko razlago agresivnosti.
 - B S frustracijsko razlago agresivnosti.
 - C Z biološko razlago agresivnosti.
 - D S psihosocialno razlago agresivnosti.

M 2 1 2 5 4 1 1 2 0 9

12. John Watson je v raziskavi z dečkom Albertom dokazoval, da
 - A se strahovi razvijejo, ker otrok opazi, da se mama s strahom odziva na nek objekt.
 - B strahovi niso naučeni, ampak se z njimi rodimo.
 - C se strahovi razvijejo, ker je objekt strahu za otroka v resnici ogrožajoč.
 - D se strahovi razvijejo po principu klasičnega pogojevanja.
13. Celoto duševnih, vedenjskih in telesnih značilnosti, po katerih se posameznik razlikuje od drugih, imenujemo
 - A identiteta.
 - B samopodoba.
 - C osebnost.
 - D temperament.
14. Socializacija je
 - A proces, s katerim posredno ali neposredno vplivamo na mišljenje, čutenje in dejavnost drugih ljudi.
 - B proces sprejemanja in prevzemanja zaželenih vedenjskih vzorcev socialnega okolja.
 - C socialna kognicija.
 - D proces zaznavanja in presojanja socialnih odnosov in socialnih situacij.

B) STRUKTURIRANI ESEJI

1. V psihologiji poznamo več različnih smeri, med drugim psihoanalizo in behaviorizem. Navedite po enega predstavnika in po tri področja proučevanja obeh navedenih smeri. Ponazorite doživljanje močnega strahu pri otroku in pojasnite, kako bi ta strah razložil predstavnik behaviorizma in kako predstavnik psihoanalize. Za eno od obeh smeri predvidite tudi, kako bi njen predstavnik pomagal otroku pri soočanju s tem strahom. Pojasnite, kako behaviorizem in psihoanaliza vsak posebej pomembno prispevata k eni izmed teoretičnih in eni izmed uporabnih panog psihologije. Panogi tudi pojmenujte.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 2 1 2 5 4 1 1 2 1 1

11/20

2. Za razvoj osebnosti sta ključna dva temeljna dejavnika, dednost in okolje, ki sta povezana in prepletena na različne načine. Opredelite ta dva dejavnika, opišite njuno medsebojno povezanost ter navedite vsaj dva tipa (vrsti) raziskav, s katerima ugotavljamo vpliv dednosti in okolja. Na primeru sorojencev, od katerih je eden zelo družaben, drugi pa precej zadržan, ponazorite, kako se dva dejavnika razvoja prepletata (tri ponazoritve), ter pojasnite, zakaj se okolje sorojencev vedno bolj razlikuje, čeprav živila v isti družini. Pojasnite, kako bi razmišljal posameznik, ki bi verjel v večji vpliv dednosti na uspešnost v življenju, kako drugi, ki bi verjel v večji vpliv okolja, in kako tretji, ki bi verjel, da se dejavnika prepletata (skupaj štiri pojasnitve).

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 2 1 2 5 4 1 1 2 1 3

13/20

3. Lawrence Kohlberg je opisal tri osnovne ravni moralnega presojanja. Opišite po dve značilnosti prekonvencionalne, konvencionalne in postkonvencionalne ravni moralnega presojanja. Vsako raven moralnega presojanja ponazorite s posameznikovo utemeljitvijo odgovora na vprašanje: »Ali je dopustno krasti, ko posameznik nima dovolj denarja za preživetje?« Jasno označite, na katero raven moralnega presojanja se nanaša posamezna utemeljitev, in ugotovite kategorijo vrednot, na podlagi katere običajno presojamo, ko odgovarjamo na zgornje vprašanje. Presodite tri dejavnike, ki vplivajo na razvoj moralnega presojanja posameznika, in za vsakega pojasnite, kako.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 2 1 2 5 4 1 1 2 1 5

15/20

4. Raziskovalci so proučevali agresivnost v različnih psiholoških eksperimentih. Poimenujte in opišite spremenljivki, ki ju proučujemo v eksperimentu, ter poimenujte in opišite skupini, ki ju običajno vključimo v eksperiment. Ponazorite, kako bi z upoštevanjem spremenljivk in skupin načrtovali eksperiment, v katerem bi preučevali vpliv agresivnih vsebin na televiziji na agresivno vedenje. Postavite tudi hipotezo za ta eksperiment. Pojasnite problem etičnosti eksperimentov na področju preučevanja agresivnega vedenja. Ugotovite še dve področji proučevanja v psihologiji, na katerih bi bilo izvajanje eksperimentov neetično, in ugotovitvi tudi pojasnite.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 2 1 2 5 4 1 1 2 1 7

17/20

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.